

цяглас выкананне натутры і штудыйную прапрацоўку яе дэталеі.

Практычная работа над малюнкам развівае ў студэнтаў умснне бачыць і правільна занатоўваць на двухмернай плоскасці ліста паперы канкрэтныя формы прадметаў, якія знаходзяцца ў прастору, у рэальным асяроддзі. Акрамя таго, уссбаковае авалоданне малюнкам дае магчымасць адукавана, прафесійна выконваць мастацкія творы ў розных відах дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. А гэта адна з галоўных задач, якая ставіцца ў падрыхтоўцы спецыялістаў у галіне народных рамстваў.

Рынксыч У.І.,
дацэнт

АСНОЎНЫЯ ПЫТАННІ МЕТОДЫКІ ВЫКЛАДАННЯ АКВАРЭЛЬНАГА ЖЫВАПІСУ

Акварэльная тэхніка жывапісу шырока выкарыстоўваецца ў педагагічнай практыцы як агульнаадукацыйных школ, так і спецыяльных навучальных устаноў. Распаўсюджанасць яе ў сістэме адукацыі тлумачыцца тэхналагічнай прастатой матэрыялу. Але выкарыстанне акварэлі ў прафесійнай творчай дзейнасці мастакоў звязана з бесперапынным развіццём мастацтва, што патрабуе палыбленага вывучэння выразных магчымасцей і авалодання спецыфічнымі прыёмамі акварэльнага жывапісу. Таму пытанні методыкі выкладання акварэлі, як і іншых дысцыплін выяўленчага мастацтва, з цягам часу не страчваюць сваёй актуальнасці. Заснаванае на веданні агульных законаў вобразатвора, выкладанне гэтай дысцыпліны мае сваю сістэму, якую ўтвараюць тэматычны план і метадычныя прыныцы навучання.

Праграма дысцыпліны «Акварэльны жывапіс» у Беларускаім універсітэце культуры мае свае асаблівасці з улікам малэлі будучага спецыяліста, які павінен добра ведаць нацыянальную культурную спадчыну, валодаць тэхналогіямі традыцыйных рамстваў, а таксама методыкай выкладання дысцыплін выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Структура тэматычнага плана ўключае чатыры часткі, кожная з якіх адпавядае этапу авалодання прафесійным майстэрствам.

I этап. Галоўная задача - навучанне асноўным тэхнікам акварэльнага жывапісу. Тэхніка - гэта мова мастацтва, камунікатыўны сродак перадачы думкі, пачуццяў аўтара. Шырокі дыяпазон тэхнічных прыёмаў (адмыўка з аднаразовымі і шматразовымі

перакрыццямі, змыўкі, вышкрабанні, выкарыстанне водаадштурхоўваючых сродкаў і інш.) дазваляе глыбей і больш поўна выявіць вобразны змест твора. Асноўная ўвага надаецца танальнай і каларыстычнай цэльнасці работы.

З гэтай нагоды студэнтам прапануецца выканаць ва ўмовах аўдыторыі пяць нацюрмортаў, розных па танальнай насычанасці і каларовай гаме, якія складзены з рэчаў хатняга ўжытку (12 гадзін на кожны). Абавязковым патрабаваннем для ўсіх студэнтаў з'яўляецца свабоднае валоданне тэхнікай заліўкі па сухой паперы. У якасці самастойнай працы студэнты выконваюць чатыры серыі эцюдаў краявіду і копіі з работ вядомых акварэлістаў.

II этап прадугледжвае ўдасканаленне набытаў рэалістычнага жывапісу. Выкарыстоўваючы вопыт валодання тэхнічнымі прыёмамі, студэнты рашаюць задачы пабудовы арыгінальнай кампазіцыйнай структуры, стварэння каларовай умоўнасці, перадачы планаваасці нацюрморта. Асобая ўвага надаецца перадачы матэрыяльнасці рэчаў - выяўленню фактуры тканіны, дрэва, металу, шкла. Аб'ём заданняў складаецца з чатырох аўдыторных пастановак і чатырох самастойных заданняў - чатыры серыі эцюдаў краявіду (на стан прыроды).

III этап. Работа студэнтаў накіравана на стварэнне вобразных задач. Выкладчык прапануе тэму кампазіцыі і забяспечвае яе адпаведнай атрыбутыкай з нацюрмортнага фонду («Восень», «Народнае мастацтва», «Сялянскі побыт» і інш.). На занятках выкарыстоўваецца прыныцп «рухомай» пастаноўкі, г.зн. пастаноўка знаходзіцца ў дынамічным стане: кожны студэнт можа дадаваць або ўбіраць рэчы з нацюрморта ў залежнасці ад асабістай кампазіцыйнай задумкі. У адрозненне ад папярэдніх этапаў «прамос» адлюстраванне рэчаіснасці не з'яўляецца абавязковым. Магчыма вольная кампазіцыйная і каларовая структура твора, адмаўленне ад адзінага прасторавага асяроддзя, нават фармальнае бязрэчавае рашэнне тэмы.

IV этап. Адметнай рысай гэтага этапу з'яўляецца пашырэнне выяўленчых сродкаў. Уводзіцца змешанае, або камбінаваная, тэхніка: акварэль з бяліламі, гуаш, тэмпера і іншыя валіяныя фарбы. Студэнты спачатку выконваюць пастаноўку з гіпсавых рэльефаў у тэхніцы грызайль, а далей тры нацюрморты з рэчаў хатняга ўжытку. У якасці самастойнай працы студэнты выконваюць эцюды і кампазіцыі краявідаў.

Праграма можа быць пашырана або скарэжкіравана ў залежнасці ад узроўню першапачатковай падрыхтоўкі студэнтаў. Тыя з іх, якія не засвоілі матэрыял, заданні наступ-

нага этапу выконваюць, адначасова вырашаючы задачы папярэдняга этапу. Выкананне праграмы шмат у чым залежыць ад метадычных устаноў выкладчыка. Прынцыповымі з іх з'яўляюцца наступныя:

- асабісты прыклад мастака-педагога. Кожную пастаноўку ён павінен пісаць сам у прысутнасці навучэнцаў з выкананнем пастаўленых задач. Абавязковым патрабаваннем з'яўляецца таксама творчая і выстаўчая дзейнасць педагога;

- спалучэнне тэорыі і практыкі жывапісу. Вывучэнне матэрыялу кожнага этапу пачынаецца з лекцыйных заняткаў. Практычныя заняткі заканчваюцца падрабязным аналізам аўдыторных і самастойных работ студэнтаў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ